

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndob/15/2024
Identifikačné číslo spisu: 6123367100
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6123367100.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu FF GLOBAL s.r.o., so sídlom SNP 488/29, Senec, IČO: 52 402 584, zast. MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s.r.o., so sídlom 850, Nová Bystrica, IČO: 36 416 525, proti žalovanému Vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome Gouthova 17 - 19 v Bratislave, zákonne zastúpení správcom Bytové družstvo Bratislava III, so sídlom Kominárska 6/142, Bratislava, IČO: 00 169 633, zast. MV Legal s.r.o., so sídlom Jedenásta 16, Bratislava, IČO: 36 857 947, o zaplatenie 20 829,08 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 69Cb/56/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 69Cb/56/2023 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 18.10.2023 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“), na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci.

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že ide o spor vyplývajúci zo zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej tiež „zákon o vlastníctve bytov“) a ide o spotrebiteľskú vec.

V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 2021, sp. zn. 1VCdo/5/2019, podľa ktorého sa pravidlá na ochranu spotrebiteľa uplatnia aj

na zmluvy o výkone správy podľa § 8a zákona o vlastníctve bytov uzavreté medzi správcovskou spoločnosťou a vlastníkami bytov a nebytových priestorov, ktorí sú fyzické aj právnické osoby.

3. Z vyššie uvedeného dôvodu Mestský súd Bratislava III predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdey viazané.

9. Podľa ustanovenia § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

12. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

13. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

15. Podľa § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

16. Podľa § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

17. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023, ako judikát R č. 44/2023, právna veta I.].

18. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nakoľko mal za to, že ide o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone (§ 1 ods. 1 a 2 ObZ v spojení s § 489 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník).

Z dikcie ust. § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

19. V predmetnom spore sa žalobca (zhotoviteľ) domáha voči žalovanému (objednávateľovi) uhradenia peňažnej pohľadávky zo zmluvy o dielo na renováciu schodísk zo dňa 29.06.2022, ktorá sa v dôsledku písomnej dohody zmluvných strán spravuje režimom Obchodného zákonníka (odkaz pod označením zmluvy na § 536 a nasl. ObZ a znenie čl. VIII. bod 3. zmluvy o dielo). To, že zmluva o dielo sa riadi úpravou podľa Obchodného zákonníka (§ 262 ObZ), však samo osebe neznamená, že predmetný spor sa má charakterizovať ako obchodnoprávny. Rovnako podstatné je právne postavenie strán sporu.

20. Žalobca má status podnikateľa. Na žalovanej strane však vystupujú vlastníci bytov a nebytových priestorov, ktorí majú osobitné právne postavenie vyplývajúce zo zákona o vlastníctve bytov, pričom nejde o podnikateľský subjekt. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že v danom spore je žalovaný ex lege zastúpený správcou, ktorý je podnikateľským subjektom, nakoľko správca vykonáva v zmysle § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov. Žalobca v žalobe označil ako žalovaného vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktorí sú podľa zmluvy o dielo objednávateľom diela. V tomto ohľade je podstatné, medzi ktorými subjektmi došlo k vzniku záväzkového vzťahu, z ktorého je odvodený uplatnený nárok. Na uvedené nemá vplyv, že k uzatvoreniu zmluvy o dielo na strane objednávateľa - vlastníkov bytov a nebytových priestorov, došlo prostredníctvom správcu, ktorý konal v mene týchto vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Z uvedeného je zrejmé, že požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 ObZ na povahu subjektov obchodného záväzkového vzťahu nie je splnená, keďže žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu nemal status podnikateľa.

21. Obdobne najvyšší súd už vo svojom skoršom uznesení z 27. septembra 2023,

sp. zn. 5Obdo/21/2022 (ods. 69), vyslovil, že „nie je podstatné, že súdy nižších inšancií konanie viedli s evidenčným zapísaním sporu do súdnych registrov týkajúcich sa obchodnoprávnej agendy (Cb, Cob). Podstatné je, že na strane žalovanej je spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktoré nie je podnikateľom, pričom ide o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Následkom toho ani záväzkový vzťah strán, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok, nespĺňa charakteristiky podľa § 261 ObZ (tzv. relatívny alebo absolútny obchod). To, že strany si dohodli, že ich zmluva o dielo sa budú riadiť úpravou podľa Obchodného zákonníka (§ 262 ObZ), rovnako neznamena, že medzi nimi ide o obchodnoprávny spor“.

22. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP] a nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

23. Keďže v danom prípade bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým na návrh žalobcu postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu na konanie v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za aplikácie § 13 v spojení s § 12 ods. 2 CSP, príslušným súdom na konanie v spore je Mestský súd Bratislava IV.

24. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.